

Groei, een kwestie van vertrouwen

Auteur(s):

De Nederlandsche Bank

*Deze rubriek wordt maandelijks samengesteld door D.J.V. Hofman en M.C.J. van Rooij van de Nederlandsche Bank.***Verschenen in:**

ESB, 84e jaargang, nr. 4207, pagina 435, 4 juni 1999

Rubriek:

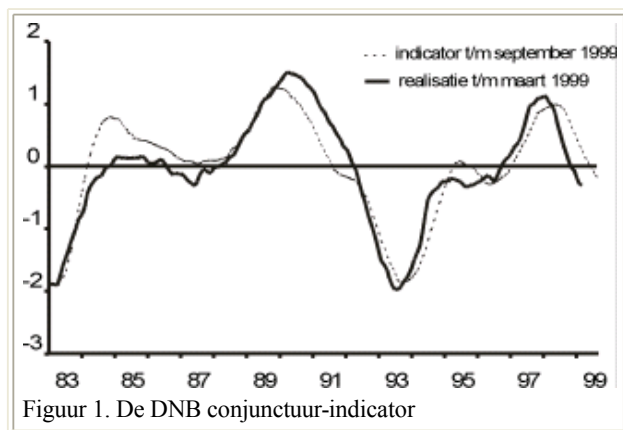
DNB-indicator

Trefwoord(en):

conjunctuurindicator

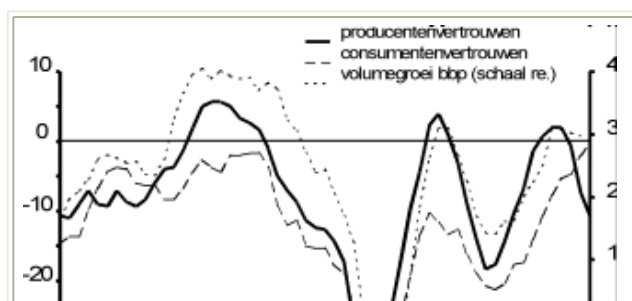
Economie is sterk verweven met sentiment. De huidige divergentie van producenten- en consumentenvertrouwen is ongewoon en schept onzekerheid omtrent de huidige conjuncturele situatie in het eurogebied.

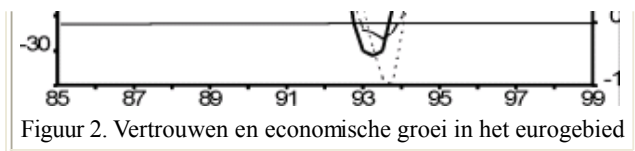
De DNB-indicator, die inmiddels vooruitblijkt tot en met september van dit jaar, indiceert voor Nederland een afzwakkende groei ([figuur 1](#)). Dit beeld is in lijn met recente ramingen voor Nederland, waar de bbp-volumegroei volgens de OESO afneemt van 3,8% in 1998 tot 2,2% dit jaar¹.

Een kloof in het vertrouwen

De OESO voorziet voor het eurogebied als geheel dat de economische groei in de loop van het jaar kan aantrekken, doch het verwachte herstel is nog kwetsbaar en omgeven door risico's. Volgens maandelijks enquêtes onder Europese ondernemingen vertoont het producentenvertrouwen in het eurogebied een daling. Deze daling is deels ingegeven door de financiële crises in belangrijke delen van de wereld waarvan de gevolgen voor het eurogebied in de loop van vorig jaar voelbaar werden. Het beloop van het producentenvertrouwen in het eurogebied vertoont in het algemeen een sterke gelijkenis met dat van de reële economische groei ([figuur 2](#)). Blijkens de figuur geldt dit eveneens voor het consumentenvertrouwen, zij het in minder sterke mate. Het consumentenvertrouwen kent een sterke samenhang met ontwikkelingen op de arbeidsmarkt welke mede worden bepaald door de productiegroei. De huidige situatie in het eurogebied is opmerkelijk daar sprake is van een sterke divergentie tussen het vertrouwen van consumenten en producenten, hetgeen de afgelopen vijftien jaar niet in deze mate is voorgekomen. De daling van de bbp-groei in het eurogebied is volgens de OESO-ramingen dan ook niet te wijten aan de groei van de consumptieve bestedingen die grosso modo op peil blijft, maar komt volledig voor rekening van de sterke voorraadopbouw vorig jaar waartegenover dit jaar een lichte voorraad-ntering staat. Het is echter niet ondenkbaar dat ook het sentiment onder consumenten op een zeker moment omslaat, met name als de arbeidsmarkt zich ongunstiger zou ontwikkelen. De laatste enquêtécijfers van de Europese Commissie voor het consumentenvertrouwen laten op het moment voor de tweede achtereenvolgende maand een lichte daling zien, bij een overigens stabiele werkloosheid.

Gevolgen van verminderd consumentenvertrouwen

Bij een omslag in het consumentenvertrouwen is het niet waarschijnlijk dat de consumptiegroei in het eurogebied op peil blijft. Met het Europamodel van de Bank is doorgerekend wat de effecten zijn van een terugval van het consumentenvertrouwen in de EU naar het gemiddelde niveau van de jaren negentig ². De effecten voor de bbp-volumegroei in het eurogebied zijn aanzienlijk: een terugval met 0,8 procentpunt dit jaar en 0,3 procentpunt volgend jaar. Voor Nederland zijn de effecten in dezelfde orde van grootte. Hierbij speelt naast de lagere consumptiegroei ook de lagere uitvoertoename een rol. Het merendeel van de Nederlandse uitvoer wordt immers afgezet binnen het eurogebied. Niet duidelijk is in hoeverre bij de OESO-projecties rekening is gehouden met een sterke terugval van het consumentenvertrouwen. In zoverre dit niet het geval is, kan niet worden uitgesloten dat de bbp-volumegroei in Nederland dit jaar al gauw onder de 2% uitkomt als deze terugval zich wel voordoet

¹ Oeso, *Economic Outlook*, 65, juni 1999.

² Zie Scenario's voor de Europese economie: een analyse met EUROMON, te verschijnen in het *Kwartaalbericht* van De Nederlandsche Bank, juni 1999.